

„PANELKUCKÓ” NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

OM: 03681

AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

Neve: „Panelkuckó” Napközi Otthonos Óvoda

Címe: 8105. Pétfürdő, Liszt Ferenc út 17.

Telefonszám: 06 88 476-381.

Email cím: panelkucko.ovoda@gmail.com

Az óvoda fenntartója: Pétfürdő Nagyközség Önkormányzat Képviselő - testülete

Címe, telefonszáma: 8105. Pétfürdő, Berhidai út 6.
06 88 588-910.

Az óvodában működő csoportok száma: 7

Az óvoda vezetője: Némethné Tolnai Mónika

Jogszáabályi háttér

TÖRVÉNYEK

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata

RENDELETEK

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- 77/2025.(IV.15.) Korm. rendelet
- 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szó 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 15/2013. (X.8.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- Nevelőtestületi határozatok

I. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Bevezető

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve – Magyarország Alaptörvényének értékeit és a Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

- a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg,
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, és ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be,
- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia – az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával – oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben, és
- az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.

Gyermekekép

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Környezetét védő és szerető – népe hagyományait, kultúráját tisztelő – nemzeti hovatartozására büszke.

Gyermekeink szívesen járnak óvodába, jól érzik magukat a gyermekközösségben.

Tisztelik a felnőtteket – szüleiket, óvodapedagógusokat, dajkákat – bizalommal fordulnak hozzájuk. Bátran, jól kommunikálnak, érzelmeiket képesek kifejezni, érdeklődők, nyitottak.

Magatartás – és viselkedéskultúrájuk életkoruknak megfelelően fejlett, udvariasak, illemtudók, szeretik és védik a természetet.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy érezze, nemcsak szeretik, hanem olyanak szeretik amilyen.”

(Hermann Alice)

Panelkuckó Pedagógiai Program

Szeretnénk, ha a gyerekek megértő, türelmes, elfogadó, szerető, biztonságot adó óvodai környezetben nevelkednének, ahol napjuk nagy részét önfeledt játékkal tölthetik, kreatív, szakmailag kiváló, jókedvű, türelmes, mindig megújulni képes óvodapedagógusok irányításával.

Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

A nevelőtestület sok éves szakmai tapasztalattal, kiváló szaktudással, folyamatos önképzéssel igyekszik megfelelni a mai kor társadalmi és szakmai kihívásainak.

Gyermekeink különféle szociokulturális háttérrel érkeznek az óvodába.

A társadalmi változások következtében egyre több a beilleszkedési-, és magatartási zavarral, részképesség lemaradással, az egészségügyi szokások hiányával érkező, „alig” beszélő, vagy nagyon beszédhibás kisgyermek.

Nyitottak vagyunk a partneri elvárások iránt, de mindennapjainkat a szakmaiság és a gyerekek mindenekfelett álló érdekét meghatározó és szolgáló szempontok határozzák meg. Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Az óvoda esztétikus, biztonságos, melegséget sugárzó környezetével, szeretetteljes, mindenkit maximálisan elfogadó, családias légkörével, elsősorban a szabad játék és a mozgás sajátos eszközeivel készíti fel a gyermekeket az életre.

A gyermekek és szülők kívánságait és elégedettségét mérlegelve, a gyermekek érdekeit figyelembe véve alakítjuk az óvodai életet, melyhez munkatársaink hivatásszeretete, a gyermekek és szülők tisztelete, egymás értékeinek elismerése és megbecsülése társul.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Pedagógiai programunkat az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján a helyi sajátosságokat, eredményeinket, értékeinket figyelembe véve készítettük el.

II. Helyi óvodai nevelési programunk alapelvei és a fejlesztés célja

Alapelveink:

- A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.
- A gyermek jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása és megerősítése.
- A gyermeket elfogadás, szeretet, tisztelet, bizalom övezi.
- Mindenkor, minden helyzetben a gyermekek érdekeinek figyelembevétele.
- Az óvoda inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására, a hozott hátrányok kompenzálására.
- Az alkalmazott pedagógiai módszereket a gyermek érési üteméhez igazítjuk, ezzel is segítve az egyéni képességek, készségek kibontakoztatását, kompetenciáinak alakítását.
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmának tiszteletben tartása.
- Kialakult pedagógiai értékeink megőrzésére törekvés.

Óvodánk nevelési célja:

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamatok célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi- és szociális fejlődésének elősegítése.

Az óvodáskorú gyermek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek figyelembevételével

- sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki, szociális érettség kialakítása,
- a potenciális tanulási zavarok megelőzése az óvodai nevelés sajátos eszközeivel,
- a gyermek környezettudatos szemléletének megalapozása, a természet, mozgás szeretetére építő életvitel megalapozása.
- SNI gyermekek integrálásával esélyegyenlőségük biztosítása,
- a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek interkulturális nevelése.

A testi-lelki szükségletek kielégítése a gyermekek alapvető joga, melyre óvodai nevelési programunk messzemenően törekszik.

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

Az egészséges életmód alakítása

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Helyi nevelési programunk feladatrendszere

Egészséges életmód alakítása

A gyermekek már bizonyos ismeretekkel, tapasztalatokkal, készségekkel érkeznek az óvodába. Ezekre alapozva, ezt tovább erősítve, vagy gyengítve alakítjuk a testápolás, táplálkozás, öltözködés, mozgás, pihenés, levegőzés, edzés szokásrendszerét.

Meghatározónak tartjuk a megfelelő napirend kialakítását, mely elegendő időt biztosít az egyes tevékenységekre, így megteremti a nyugodt, kiegyensúlyozott, biztonságos, a gyerekek számára is kiszámítható légkört.

Fontosnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, melynek során kiemelten kezeljük a szülők szemléletformálását.

Célunk

- ◇ a gyermek testi, lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- ◇ egészséges életmód, testápolás, étkezés, öltözködés, betegségmegelőzés, egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése
- ◇ a gyerek testi, lelki egészségének megőrzése, védelme, szervezetük edzése
- ◇ a gyermek fejlődéséhez szükséges egészséges, biztonságos környezet megteremtésével, megőrzésével a környezet megóvására irányuló szokások alakítása

Egészséges életmód alakításának területei

A testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele a gyermek testi komfortérzetének kielégítése.

A gondozási feladatok kialakításánál kiemelt szerepet kap a bensőséges gyermek-óvónő, gyermek-dajka kapcsolat.

- Testápolás, toalett használatával kapcsolatos tevékenységek figyelemmel kísérése.
A szükség szerinti fizikai segítség nyújtása során türelmes, megértő magatartás.
- Öltözködnél fontos a helyes sorrend megismertetése, valamint az öltözködés és időjárás összefüggésének felismertetése.
- Fogápolás szokásainak megalapozása.
- Önkiszolgáló feladatok elvégzése során a tevékenységek gyakorlása segíti a gyermek önállóvá válását.

A napirend megtervezésekor elegendő időt kell biztosítani a tevékenységek gyakorlására.

A nyugodt, kiegyensúlyozott türelmes légkör nagyban elősegíti a napi élethez szükséges szokások fejlődését.

Testi nevelés

Testi nevelés, egészséges életmódra nevelés hatékonysága akkor érvényesül, ha a fejlődéshez szükséges optimális környezet biztosított.

Ehhez rendelkezésünkre áll egy szép nagy udvar, nagy füves játéktérrel, esztétikus, a biztonsági előírásoknak megfelelő játékokkal, sportszerekkel, valamint az óvoda épületén belül tornaszoba, sószoba.

Készségfejlesztés

Életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

Mozgás

A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk. Évszakonként kirándulásokat, sétákat szervezünk elsősorban a településen és környékén, de távolabbi helyszíneket is felkeresünk a szülők bevonásával.

A napi mozgásokhoz kapcsolódó gondozási feladatok is elősegítik a helyes higiénés szokások kialakítását.

Az óvodapedagógus a dajka segítségével megteremti a feltételeket a gyermekek egészséges fejlődéséhez.

Levegőzés, pihenés

A mindennapok során az óvodapedagógusok törekednek arra, hogy lehetőség szerint a gyerekek minél többet tartózkodjanak a szabad levegőn, játszanak, mozogjanak.

Pihenéshez nyugodt légkör biztosítása (halk zene, mese, illóolajos párologtatás) a gyermekek egyéni alvásigényének, szokásainak figyelembevételével a szükséges tárgyi- és személyi feltételek biztosítása.

Egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakítása

Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettségi-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

A gyermekek étrendjének összeállítását, igényeinket megbeszéljük az étkezést biztosító szolgáltató vezetőjével. A korszerűbb táplálkozás megvalósítását célzó kéréseinket figyelembe veszik.

A szolgáltató felvállalja az ételallergiás gyermekek étkeztetését. (tojás-, tejallergia, liszt érzékeny)

Az egészséges életmód kialakításából adódó óvodapedagógusi feladatok

- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése a csoportban
- Gyermekek szükségleteinek kielégítése az egész nap folyamán
- A szokás és szabályrendszer alakítása a gyermekekkel
- A kialakított szokás és szabályrendszer betartásának figyelemmel kísérése, egyéni fejlesztő értékelése
- Önállósági törekvések támogatása
- A kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása

Panelkuckó Pedagógiai Program

- Az egyéni szükséglet alapján a toalettpapír használatban, a zsebkendő használatában segítségnyújtás
- A WC lehúzásának igényre alakítása, elvégzésének figyelemmel kísérése
- A gyermekek helyes kézmosásra, kéztörlésre szoktatása
- A fogmosás technikájának megismertetése, mindennapos gyakoroltatása, a fogmosó eszközök rendben tartására való ösztönzés
- A fésű használatának bemutatása, gyakoroltatása, szükség szerinti segítségnyújtás
- Egészségét szervezése
- A gyermekek időjárásnak megfelelő réteges öltözködésre szoktatása
- Az öltözésnél, vetkőzésnél szükség szerinti segítségnyújtás
- A ruhák öltözőszekrényben való rendben tartásának megismertetése, elvárása
- A gyermekek levegőzésének biztosítása minden nap az időjárás figyelembevételével
- A nyugodt, csendes pihenéshez való légkör biztosítása
- Lázas, beteg gyerek elkülönítése, szüleinek értesítése

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Szükségeit képes kielégíteni, képes önállóan kielégíteni
- WC. használat után használja a toalettpapírt, kezét mos, kezét szárazra törli
- Önállóan öltözik, vetkőzik, ha kell segítséget kér
- Cipőjét befűzi, bekötésével próbálkozik
- Ruháját igyekszik összehajtván a helyére tenni
- Kulturáltan étkezik
- Vigyáz környezetének rendjére, tisztaságára
- Az udvaron sem szemetel
- Igényévé vált a rendezettség, tisztaság, ápoltság
- Szívesen mozog és játszik a szabadban
- Életkorának megfelelően edzett
- Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat

Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családi, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezt szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások éri;
- a gyermek és az óvoda alkalmazottai, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

Célunk

- ◇ Erkölcsei, akarati tulajdonságok kialakítása, erősítése, fejlesztése az óvodapedagógus és a dajka példaadásával
- ◇ Különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés
- ◇ A szociális együttélés szabályainak érték közvetítése
- ◇ A szülőhazához fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése
- ◇ A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, sajátos nevelési igényű, hátrányos – és halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt gyermekek esetében az egyéni szükségleteknek megfelelő pedagógiai eljárások alkalmazásával, szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével, az esélyegyenlőség biztosítása
- ◇ A tehetséges, kiemelkedő képességű gyermekek igényeit figyelembe vevő tevékenységek által történő személyiség kibontakoztatása, az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel

Az óvodapedagógus feladatai

- Nyugodt, kiegyensúlyozott, derűs, biztonságot adó légkör kialakítása
- A csoportszoba otthonos, hangulatos, esztétikus, biztonságos berendezése
- Az óvónő és dajka személyiségének szeretetteljes, odafigyelő, empátikus magatartása
- Környezettudatos viselkedési és magatartásformák alakítása
- Az élet, az élővilág tiszteletére, megbecsülésére nevelés
- Az udvariassági beszédformák megismertetése, alkalmazásuk figyelemmel kísérése
- Erkölcsei normák, ítéletek megfogalmazása
- Gyermekek önálló véleményalkotásának támogatása
- Társas kapcsolatok formálásának segítése, az összetartozás élményének mélyítése
- Inkluzív szemlélettel a különbözőség elfogadásának segítése
- A konfliktushelyzet békés, mindkét fél számára elfogadható megoldására ösztönzés
- A tehetséges gyermekek támogatása
- A lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek felzárkóztatása
- A családdal való szoros együttműködésre törekvés
- Családlátogatás megszervezése, lebonyolítása
- Egyeztetett időpontban fogadóóra, tájékoztatás a gyermek fejlődéséről
- Szülői értekezletek tartása
- Anamnézis felvétele a gyermekekről

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Ismeri a közösségi életben megkívánt viselkedéskultúrát
- A csoport szokás- és szabályrendszerének ismeretét magatartásában érvényesíti
- Szereti és életkorának megfelelően védi a természetet, szívesen ápolja a növényeket, tiszteletben tartja az élővilágot
- Képes alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni
- Konfliktushelyzetet viszonylag önállóan old meg, szükség szerint felnőtt segítségét kéri
- A közösség érdekében szívesen vállal megbízatást, munkát
- Kialakulóban van feladattudata

- Érzelmei, indulatai életkorának megfelelően tud uralkodni
- Tiszteli a felnőtteket

- Nyugodt, kiegyensúlyozott, harmonikus viselkedés jellemzi
- Szívesen kommunikál, bátran, de kulturáltan mondja el a véleményét
- Érkezéskor, távozáskor köszön
- Megtalálja a helyét a közösségben, képes társaival együttműködni
- Türelemre, kitartásra képes

Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Programunk lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése. A kommunikáció a beszéd és a gondolkodás egyik eszköze. Az egyéni fejlődés biztosításához szükséges, hogy az óvodapedagógus személyes példájával, kommunikációs helyzetek teremtésével ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt, bővítse szókincsüket. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció formáinak alakítása, az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. A gyermek beszéd – és kommunikációs képessége elsődlegesen függ a családi szocializációtól, mely előnyös vagy hátrányos helyzetet teremt a gyermek számára a közösségben.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése, valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Célunk:

- ◇ A gyermekek spontán szerzett ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése
- ◇ Kognitív képességeinek fejlesztése: pontos, valósághű észlelés, figyelem – összpontosításra való képesség, problémamegoldó és kreatív gondolkodás, alakuló fogalmi gondolkodás, reproductív emlékezet
- ◇ A beszédkedv felkeltése és fenntartása
- ◇ A beszédhallás és szövegértés fejlesztése
- ◇ Verbális és nonverbális eszköztár kialakítása

Az óvodapedagógus feladatai

- Valamennyi értelmi képesség – különösen a kreativitás és a képzelet fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása
- Elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol bátran elmondhatják a gyermekek gondolataikat
- Változatos tevékenységek szervezése, biztosítása
- A sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása
- A gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére építés

- Az egyéni érdeklődési kör figyelembevétele
- A gyermeki kérdések megválaszolása

Panelkuckó Pedagógiai Program

- A gyermekek beszédkedvének felkeltése, kommunikációs helyzetek teremtése
- A gyermekek szókincsének bővítése
- Metakommunikációs eszköztár megismertetése, gyakorlás a játékban
- A nyelvi hátrányos helyzetű, illetve nyelvi kiemelkedő gyermekek differenciált fejlesztése
- Nyelvtanilag helyes, jól érthető tiszta beszéddel mintaadás
- Szakmai kapcsolat tartása a gyógypedagógus-logopédus-fejlesztőpedagógussal

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Korának megfelelően kialakult a pontos érzékelés, észlelése
- Térbeli viszonyokat képes felismerni, megjegyezni
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is
- Figyelme korához képest tartós
- Helyesen, tisztán érthetően beszél
- Szókincse korának megfelelő
- Kérdésre egyszerű mondattal válaszol
- Bátran, szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel
- Társára odafigyel, türelmesen meghallgatja
- A közölt információt megérti
- Bátran kérdez
- A kommunikációt kapcsolatfelvételre is használja
- Egyszerű történeteket, meséket képes önállóan elmondani
- Ismeri és használja az udvariassági szavakat
- Gondolatait, élményeit el tudja mondani
- Tud szemkontaktust teremteni és tartani

III. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA

Természetes gyermeki megnyilvánulások

1. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának,

formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A mozgásfejlesztésből adódó óvodapedagógusi feladatok

- Biztonságos környezet kialakítása
- Mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése
- A gyermekek mozgáskedvének megőrzése, szükség esetén felkeltése
- A balesetek elkerülése érdekében a mozgástervezés szabályainak kialakítása a gyermekekkel közösen, majd fokozott betartatása
- Mozgásos tevékenység lehetőségének biztosítása a csoportszobában és az udvaron
- A testnevelés foglalkozás anyagának összeállítása, figyelembe véve a csoport és egyéni fejlettséget
- A játék és a játékosság tiszteletben tartása a foglalkozásokon
- Tiszta, jó levegő biztosítása a tornaszobában
- A gyermek életkorához igazodó eszközök biztosítása

- Kiemelt prevenciós feladatok megvalósítása: nagymozgás fejlesztés, egyensúlyérzék-
fejlesztése, szem-kéz, szem-láb koordinációfejlesztés, testséma fejlesztés, térpercepció
fejlesztés, finommotorika fejlesztés

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Mozgása harmonikus, összerendezett
- Szívesen, örömmel mozog
- Téri tájékozódás kialakult
- Ismeri saját testét, testrészeit
- Fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő
- Kialakult szem-kéz, szem-láb koordinációja
- Fejlett az egyensúlyérzéke
- Ismeri az eszközöket, ezeket tudja használni
- Képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett az önuralma, toleráns,
együttműködő, segítőkész
- Ismeri a csapatjáték szabályait és betartja azokat
- Egészséges versenyszellemmel képes küzdeni

2. A játék

A játék fejlődése a fejlődés egészének tükré.

A játék mind a szocializációt, mind az értelmi fejlődést egyaránt tükrözi. Az egyszerű, gyakorló, utánozó játéktól vezet el a szabályjátékok világáig.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Az egyes játékfajták:

- Gyakorló játék: fejlődik nagymozgása, finommotorikája, térészlelése, mozgás koordinációja, tapintásos észlelése, verbális készsége
- Szimbolikus szerepjáték: alakul szociális készsége, kommunikációja, akarat tulajdonságai kognitív képességei
- Konstruáló játék: alakul szem-kéz koordinációja, finommotorikája, térészlelése, alak- és formaállandósága, rész-egész viszonyának észlelése, képzelete, kreativitása, vizuális memóriája
- Szabályjáték: fejlődnek kognitív képességei, formálódnak akarat tulajdonságai, szocializációs képessége

Szabad játék

Amikor az óvodapedagógus biztosítja a gyermek számára az önállóságot, szabadságot a

- játéktevékenység kiválasztásában
- játékeszközök megválasztásában
- társak választásában

- játszóhely megválasztásában és kialakításában
- játék menetének, elgondolásának megvalósulásában

A szabad játék folyamatosságának érdekében az óvónő hagyjon elegendő időt a játék befejezésére, az elmélyült játékot ne zavarja meg más tevékenység felkínálásával, és adjon lehetőséget a játék későbbi folytatására.

Kezdeményezett játék

Amikor az óvónő pedagógiai szándékkal teremt olyan helyzetet, amelyben a gyermek egyéni érdeklődési körének, egyéni fejlettségének ismeretében ajánl fel játéktevékenységet.

- A játék célja a gyermek képességeinek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciájának fejlesztése.
- Alkotó pedagógiai légkörben biztosítjuk az önállóságot és az önmegvalósítást.
- A gyermeknek lehetősége van a játéktevékenység megválasztására.
- Jogában áll nem élni a felkínált játéklehetőséggel.

A játék támogatásából adódó óvodapedagógusi feladatok

- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése és folyamatos fenntartása
- Esztétikus, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, harmóniát sugárzó környezet kialakítása
- A játékeszközök elérhető helyen történő elhelyezése
- Barkácsolás, mintázás, rajzolás, festés, kézimunka, bábozás, dramatizálás eszközeinek sokszínű, szabadon választhatóságra lehetőséget adó elhelyezése
- Különböző tapasztalatszerzésre szolgáló egyéb anyagok biztonságos elhelyezése – használatukhoz kapcsolódó szabályok alakítása
- Csoportban használható mozgásos játékok biztosítása

A játék támogatása

- A gyermek játékválasztásának tiszteletben tartása
- A gyermek fejlődésének figyelemmel kísérése – egyéni bánásmód megvalósítása
- Az egyes gyermekek és játszócsoportok játékának támogatása
- Az új játékeszközök használatának megismertetése
- A gyermekek kérdéseire való odafigyelés, egyéni fejlettségükhöz igazodó válaszadás
- Szükség esetén történő beavatkozás, a játéktevékenység zavarása nélkül, ha a szituáció úgy kívánja, és a gyermekek igénylik, maga is játszótársként részt vesz a játékban
- A játék fenntarthatósága érdekét szolgáló szabályrendszer gyermekekkel együtt történő alakítása
- A gyermekek közötti érzelmi kötődések, kapcsolatok támogatása
- Egészséges versenyszellem megalapozása

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Örömmel, önfeledten játszik
- Képes egyéni ötlet, vagy élmény alapján építeni
- Képes élményei eljátszására
- Szívesen vállal szerepet
- Betartja a társas viselkedés elemi szabályait
- Szabályjáték során betartja a szabályokat, másokat is figyelmeztet a szabály betartására
- Játékában elmélyült, kitartó
- Problémahelyzetekben kreatív megoldásra törekszik
- Egészséges versenyszellemben tevékenykedik

3. Verselés, mesélés

A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel is – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Az előszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítő, átlétesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással, illetve ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Panelkuckó Pedagógiai Program

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Célunk

- ◇ Az anyanyelv szépségének, gazdag szókincsének megismertetésével, a helyes nyelvhasználat, mondatszerkezettel a biztonságos önkifejezés megalapozása.
- ◇ A korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése.
- ◇ A magyar kultúra értékeinek felfedeztetése.
- ◇ Interkulturális nevelés.
- ◇ Szülők nevelési szemléletének formálása.

A verselés, mesélés tevékenységgel kapcsolatos óvodapedagógusi feladatok

- Változatos irodalmi élmények nyújtása.
- Életkornak és egyéni érdeklődésnek megfelelő irodalmi anyag választása.
- Elsősorban a magyar népi, illetve műalkotásokból válogatás, a mai magyar kortárs irodalmi művekből életkoruknak megfelelő anyag összegállítása.
- Az irodalmi élmény befogadásához szükséges nyugodt „csoportlégtér” megteremtése.
- Az élő mesemondás, az irodalmi anyag kifejező, élményszerű átadása a gyermekek számára.
- A gyermekek motiválása az irodalmi élmény befogadására.
- Bábkok és dramatizáláshoz kiegészítő eszközök biztosítása.
- Képeskönyvek biztosítása.
- A mesélés szerepének megismertetése a szülők körében.
- Színházlátogatások szervezése.

Fejldés jellemzői óvodáskor végére

- Örömmel várja a mesélést.
- Szívesen vesz részt a mese - vers kezdeményezésen.
- Képes kitartóan figyelni.
- Képes egyszerűbb mesei fordulatokat, folytatásos meséket felidézni.
- Szívesen, kedvvel nézeget képeskönyveket.
- Vigyáz a könyvekre, megbecsüli azokat.
- Szereti a verseket, mondókákat.
- Szívesen versel, képes történeteket alkotni, elmondani.

4. Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös éneklési tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a néptáncok és népi játékok a

hagyományok megismerését, tovább élését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A népi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközzvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Célja:

- A zene iránti érdeklődés felkeltése.
- A gyermekek hallásának, ritmusérzékének, éneklési készségének, harmonikus mozgásának fejlesztése.
- A népzene, népdal, népszokások értékeinek átörökítése.
- A népi hangszerek megismertetése.

A zenei nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok

- Igényes zenei kultúrát képviselő dalanyag, dalos játékok, mondókák válogatása, összeállítása életkoruknak és az adott csoport képességszintjének megfelelően.
- Más népek zenei kultúrájának megismertetése, életkoruknak megfelelő dal- és zenei anyag megismertetése.
- Ritmusérzék fejlesztése.
- Éneklési készség, harmonikus, szép mozgás alakítása, fejlesztése.
- Gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, zenei készségfejlesztő játékokkal.
- Friss levegő biztosítása.
- A kör- és egyéb mozgásos játékokhoz elegendő hely biztosítása.
- Az óvodapedagógus örömmel, szívesen énekel, játszik az énekes játékban.
- Változatos, esztétikus, motiváló hatású eszközök biztosítása.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Örömmel, szívesen játszik dalos játékokat.
- Korához képest tisztán, bátran énekel.
- Megkülönbözteti a zenei fogalom párokat (gyors-lassú, halk-hangos).
- Mozgása ritmust követő, esztétikus.
- Képes érzékelteni az egyenletes lüktetést.
- Felismeri néhány hangszer hangját.
- Képes az egyszerűbb hangszerek használatára (dob, cintányér, triangulum).
- Ismeri és szívesen játszik dalos játékokat.

5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A vizuális nevelés egyik legfontosabb része a gyermek ábrázoló tevékenysége, amely az óvodai nevelés egészét áthatja.

Az ábrázolótevékenység a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újra alkotását teszi lehetővé a gyermekek számára.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze az óvodás gyermek személyiségfejlesztésének.

Az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képiplasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek térforma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

A vizuális nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok

- Megfelelő helyet, időt biztosítani a gyermekek számára, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Az ábrázolás eszközeit a gyermekek által elérhető helyen tartja.
- Megtanítja az ábrázolótevékenységgel kapcsolatos higiéniai szokásokat (hosszú ujjú ruha feltűrése, lemosható terítő használata, kézmosás stb.).
- Életkoruknak megfelelően megismerteti az eszközöket, azok használatát (ecsetfogás, ceruzafogás).
- Változatos technikákkal ismerteti meg a gyermekeket (vágás, hajtogatás, varrás, fűzés, kollázs, nyomatok, barkácsolás).
- A gyermekek által készített alkotást pozitívan értékeli, bátorít.
- Ösztönzi a gyermekeket a színek használatára.
- A gyermek alkotókedvét ötleteivel, javaslataival, eszközökkel segíti.
- Mintázáshoz többféle anyagot használ.
- Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.
- Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére, bátorítására.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Bátran, szívesen használja az ábrázolás eszközeit.
- Szem-kéz mozgása összerendezett.
- Helyesen fogja a ceruzát, ecsetet, ollót.
- Ismeri és alkalmazza a különböző technikákat.
- Ismeri a hat alapszínt.
- Megfelelő a finommotorikus képessége, biztos a vonalvezetése.
- Vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezete korának megfelelő.
- Ábrázolása során kitartó.
- Ügyel környezete és saját maga munkája tisztaságára.
- Szereti a szépet, szívesen díszíti környezetét.

- Térlátása korának megfelelő.
- Képes rácsodálkozni a szépre, képes esztétikai véleményt alkotni.
- Szívesen alkot közösen a többi kisgyermekkel, ötleteivel, javaslataival segíti a közös alkotást.
- Vonalvezetése balról-jobbra halad.

6. A külső világ tevékeny megismerése

A külső világon, környezeten értjük egyrészt a külső természeti környezetet, másrészt a külső ember alkotta, épített környezetet.

A környezet minél átfogóbb megismertetése lehetőséget ad az egyetemes, a nemzeti kultúra értékeit, hagyományait, az adott tájra, helységekre jellemző néphagyományok közvetítésére.

Hagyományaink által őrizhetjük meg a tudást, tapasztalatot, melyet elődeink felhalmoztak.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Az óvodapedagógus érdeklődése, lelkesedése, empátiás készsége, egyénisége, továbbá a gyermekeket körülvevő felnőtt pozitív példája által biztos, hogy megszeretik környezetüket, **aktívan fedezik fel a természetet, környezetüket**, ragaszkodnak ahhoz, lehetőségeikhez képest védik és megfelelő ismeretekkel rendelkezve eligazodnak benne.

A környezettudatos szemlélet kialakítása a teljes személyiség fejlődését átható nevelési folyamat. Nevelésünk során alkalmazkodunk a gyermek életkori sajátosságaihoz és egyéni fejlettségéhez, a megvalósítás az apró történeteken keresztül érvényesül. A környezeti nevelés gyakorlata élményalapú és tevékenységre serkentő, a pozitív környezeti attitűdök kialakítása áthatja az óvodai élet mindennapjait.

Célunk

- ◇ A természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos viselkedés megalapozása.
- ◇ A természeti és épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatás, készségek, képességek alakítása.
- ◇ A családok környezettudatos szemléletének formálása, alakítása.

A külső világ tevékeny megismertetéséből adódó óvodapedagógusi feladatok

- Az új ismereteket a gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára építi, illetve támaszkodik élményeikre, tapasztalataikra.
- A meglévő ismereteket elmélyíti, rendszerezi.
- Változatos tevékenységet biztosít felfedezésre, megismerésre, megfigyelésre.
- Témaválasztásnál figyelembe veszi a lakóhely, a környezet sajátosságait.
- Módszereit, eszközeit a gyermek életkori sajátosságaihoz igazítja: megfigyelés, játékos tevékenységek, gondolkodtató kérdésekkel problémahelyzet előidézése, kísérletezés, „vizsgálódás”.
- Megláttatja az ok-okozati viszonyokat, összefüggéseket.

Panelkuckó Pedagógiai Program

- Megismerteti a környezetvédelem alapjait, a növény- és állatvilág meghatározó szerepét.
- Környezetbarát szokások megalapozása, fenntarthatósági szemléletformálás (takarékoskodás vízzel, papírral, hulladékkezelés, szelektálás).
- Biztosítja az ismeretek sokszínű gyakorlását, alkalmazását.
- A csoportszobában akvárium – növénycsíráztatás, hajtás lehetőségét biztosítja.
- Kirándulásokat, sétákat szervez, gyűjtenek természeti kincseket (köveket, leveleket, magokat, csigaházat, fakérget stb.).
- Elemi közlekedési szabályokat gyakoroltat, közlekedési eszközökkel ismerteti meg a gyermekeket.
- Elősegíti a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárskapcsolatokban és a környezet alakításában.
- NATURA 2000 természetvédelmi területek felkeresése, természettel kapcsolatos megfigyelések.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Tudja hol lakik, mi a pontos címe.
- Tudja saját és szülei nevét.
- Ismeri a szülei foglalkozását.
- Tudja óvodájának nevét.
- Különbséget tud tenni az eszközök között.
- Ismer pár növényt és állatot.
- Ismeri a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait.
- Ismeri és betartja az elemi közlekedési szabályokat.
- Felismeri a közlekedési eszközöket.
- Szívesen vesz részt sétákon, kirándulásokon.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

7. A külső világ mennyiségi és formai összefüggésének tevékeny megismerése

Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozunk a kisgyermek, így szinte természetes módon ismerkedik meg velük.

A matematikai kifejezések először passzív szókinccsé válnak, később egy részük beépül a beszédükbe.

Célunk

- ◇ A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása.
- ◇ A matematikai érdeklődés felkeltése.
- ◇ A logikus gondolkodás megalapozása.

A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismeréséből adódó óvodapedagógusi feladatok

- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.

Panelkuckó Pedagógiai Program

- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása.
- Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása
- A matematika iránti érdeklődés felkeltése.
- Érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése.
- A gondolatok, a probléma megfogalmazása, a gyermek számára pontos, egyértelmű, érthető közvetítése.
- A matematikai tartalmú játék kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlesztésének, képességeinek figyelembevétele.
- A gyermek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása.
- A gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása.
- A halmazokkal végzett feladatoknál matematikai ítéletek megnevezése.
- A térbeli viszonyok, irányok és helyzetek pontos megnevezése.

Matematikai képességek kialakulását segítő tevékenységek:

Számfogalom előkészítése, megalapozása

- Mennyiségek mérése, hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, tömeg, űrtartalom szerint.
- Halmazok összemérése, elemek párosítása.
A válogatások során párosítás, számlálás, több-kevesebb-ugyanannyi érzékeltetése, gyakorlás.
- Rész-egész viszonyának felfedeztetése, válogatások és mennyiségek bontása során.
- Játékos szituációban számoljanak, bontsanak, (egyén fejlettségétől függően) 6-10-ig számkörben mozogjon számfogalmuk.
- Sorszámok megértése, sorba rendezett elemek helye a sorban.
- Mérések különböző egységekkel: hosszúság, terület, tömeg, időtartam.

Tapasztalatszerzés a geometria körében.

- Szerezzenek tapasztalatokat gömbölyű és szögletes formákról.
- Építsenek különféle elemekből.
- Szerezzenek tapasztalatokat síkmértani formákról, fedezzék fel a rész-egész viszonyát.
- Használjanak logikai játékokat.

Tájékozódás térben és síkban

- Irányok megkülönböztetése, azonosítása.
- Tükörkép, szimmetria megfigyelése.
- Fedezzék fel, hogy a sorozatok olyan rendszerek, amelyek életünkben is felfedezhetők.
Hozzanak létre változatos sorozatokat, játékokban színekkel, hangokkal, mozgással, formákkal.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Logikus gondolkodása, logikai következtetései életkorának megfelel.
- Problémamegoldó képessége jó.
- Számfogalma 10-es számkörben mozog.
- Képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonságuk szerint szétválogatni.
- Helyesen használja a kisebb-nagyobb, több-kevesebb, hosszabb-rövidebb fogalom párokat.
-

- Ismeri az irányokat, jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent, és helyesen értelmezi feladatvégzése során.
- Felismeri a sorba rendezés logikáját és képes jól folytatni, legalább 3 elemmel.
- Az alapvető formákat felismeri, azonosítja
- Képes részekből egészet kirakni.
- Ismeri az alapvető mértani testeket, felismeri és megnevezi őket (kocka, gömb, téglatest).
- Van tapasztalata a szimmetriáról, a tükrökről.
- Azonosságokat, különbségeket képes felismerni és megfogalmazni,

8. Munkajellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység: az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munkajellegű tevékenységek a szociális és kognitív készségek, képességek, kompetenciák fejlesztésének egyik lényeges színtere.

A munka nemcsak a gyermekre gyakorol hatást, hanem azzal kölcsönhatásban környezetére is, azt formálja, átalakítja tevékenysége során.

Munka jellegű tevékenység a naposság, amelyet a gyerekek egyéni fejlettség, képesség alapján vállalnak el. Az ebédeltetésnél naposi munka, a tízórai és uzsonnánál önkiszolgálás valósul meg.

Nyáron a csoportösszevonások és az átláthatóság miatt délben is önkiszolgálással oldjuk meg az étkezést.

Célunk

- ◇ A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, kompetenciák alakítása.
Kognitív: pontosan értsék meg, mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát, alakuljon ki munkaszervezési, - és összpontosítási készségük, képességük.
Érzelmi - akarat: alakuljon önértékelésük, önállóságuk, önbizalmuk, kitartásuk.
Szociális – társas: alakuljon ki felelősségérzetük, feladattudatuk.

A munka jellegéből adódó óvodapedagógusi feladatok

- Nyugodt, bizalmon alapuló, szeretetteljes légkör kialakítása.
- Megfelelő eszközök- és azok hozzáférhetőségének biztosítása.
- Elegendő munkalehetőség szervezése.
- Megfelelő hely és elegendő idő biztosítása a munka elvégzésére.
- A munkafajták és azok mennyiségének fokozatos bevezetése.
- Differenciálás elvének érvényesítése feladatadáskor.
- Munka értékelése legyen folyamatos, konkrét, reális, a gyermekhez mértén fejlesztő hatású.
- Tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mértén fejlesztő pozitív értékelést igényel.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Önkiszolgáló tevékenységek

- Az önkiszolgáló tevékenységekre fordított idő fejlettségük növekedésével arányosan csökken.

Alkalomszerű munkák:

- Pontosan megértik, mit várnak el tőlük, és azt önállóan teljesítik.
- Bonyolultabb feladatokat is örömmel végeznek.
- Időnként olyan megbízatásoknak is eleget tesznek, amelyek otthoni előkészületet igényelnek.

Közösségért végzett munkák:

- A közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik helyes önértékelésük, önbizalmuk.
- Terítésnél figyelnek az eszközök esztétikus elhelyezésére is.
- Felelősi munkákat szívesen vállalnak.
- A környezet rendjének megőrzésére ügyelnek, segítenek annak tisztántartásában.
- Vigyáznak játékaikra és rendben tartják azokat.
- Munkajellegű tevékenységeket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.

Környezettudatos viselkedés megalapozását segítő munkák:

- Szívesen segítenek a falevelek gyűjtésében. **Őszi, tavaszi nagytakarítás az udvaron.**
- A virágokat nem tépik le, hagyják eredeti helyükön.
- **Csoportonként magvak csíráztatása, palánták kiültetése a kiskertekbe.**
- Télen gondoskodnak a madarak etetéséről.
- **A szemetet hulladékgyűjtőbe helyezik – Szelektív hulladékgyűjtés, elem, használt sütőolaj gyűjtés.**

9. *A tevékenységekben megvalósuló tanulás*

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése, a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját.

Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Fontosnak tartjuk az ismeretek átadását, bővítését, a tanuláshoz szükséges alapkészségek, képességek, kulcskompetenciák fejlesztését.

Saját tevékenységén keresztül szerezhesse meg azokat az élményeket, amelyek felkeltik és ébren tartják benne a vágyat, a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása
- a spontán játékos tapasztalatszerzés

- a játékos, cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás

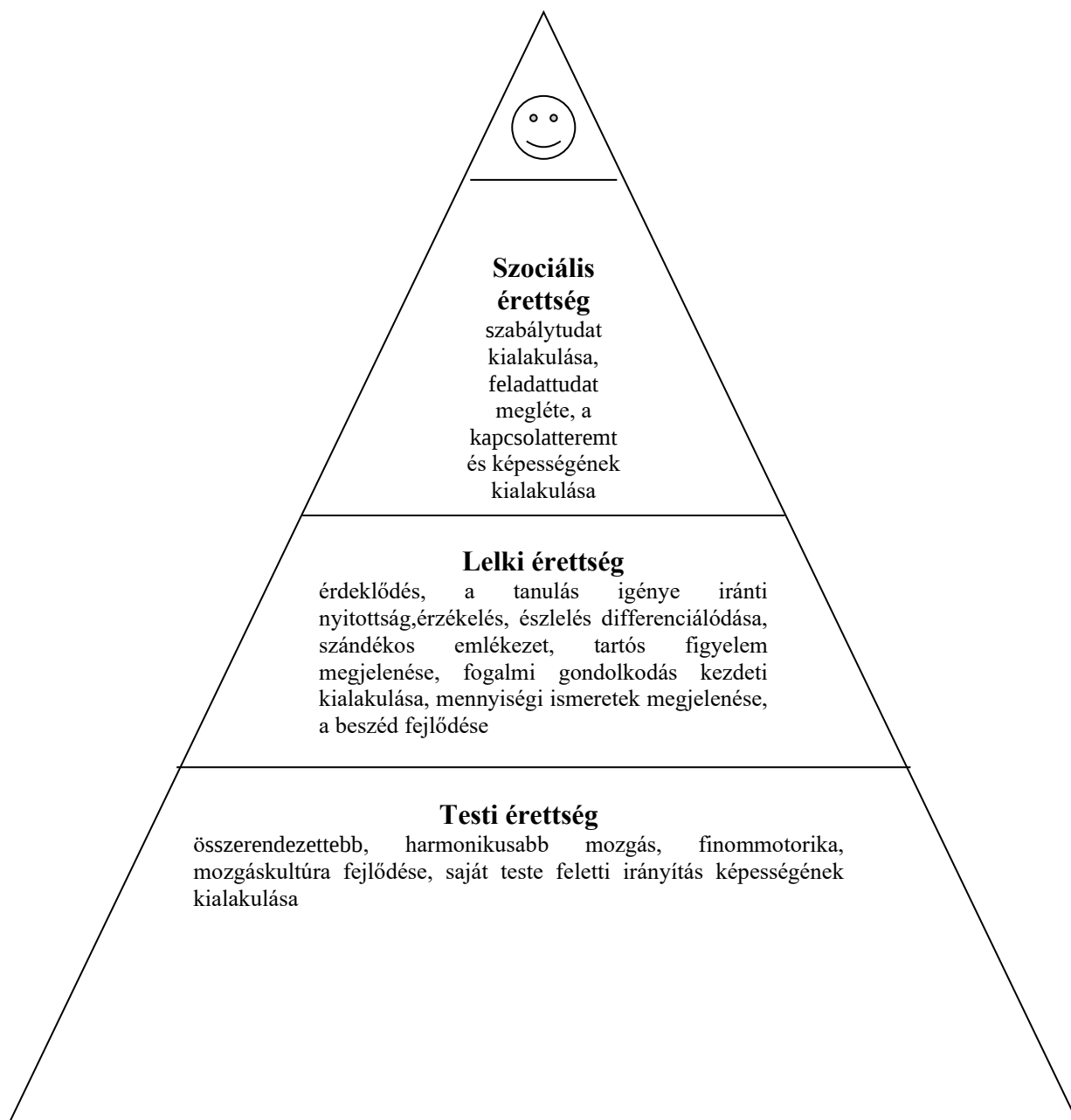
Célunk

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

- ◇ Az ismeretek adekvát alkalmazására, felhasználására felkészítés, a gyermekek kompetenciáinak alakítása.
- ◇ A tanulni vágyás megalapozása, az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása.

A tanulási tevékenységből adódó óvodapedagógusi feladatok

- A gyermekek tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése.
- Változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.
- Szokások alakítása utánzásos minta- és modellkövetéses magatartással és viselkedéssel.
- Spontán, játékos helyzetek kihasználása.
- A gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségének kiaknázása.
- Tervezett játékokkal és tevékenységekkel felkészülés a mindennapos feladatokra.
- Gyakori problémamegoldásra ösztönző helyzetek megteremtése.
- Az egyéni fejlődés, érési ütem figyelembevétele a tevékenység felkínálása során.
- A kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése.
- Személyre szabott, pozitív értékeléssel segíteni a gyermek személyiségének kibontakoztatását.
- Részképesség-lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavarok időbeni kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembernek és az óvodavezetőnek.
- Az óvoda vállalása, hogy az óvodás gyermeket az iskolára alkalmassá teszi, a család kötelessége, hogy gyermekét az iskolára késszé tegye.

Óvodai nevelésünk teljes folyamatában készítjük elő az óvoda-iskola átmenet megkönnyítését.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Az óvodáskor végére a gyermek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg: kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- A gyermekek érdeklődőek, bátran kérdeznek.
- Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékokban, tevékenységekben.
- A tanuláshoz szükséges kompetenciák koruknak megfelelően fejlettek.
- A részképesség- és tanulási zavaros gyermekek időben kerülnek a megfelelő szakemberhez.
- A tehetséges gyermekek is megtalálják a képességüknek megfelelő tevékenységet

IV. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGE

Az óvodapedagógus feladata, hogy maximálisan biztosítsa a gyermek alapvető szükségletét, az érzelmi biztonságot. Úgy szervezi az óvodai környezetet, - személyi és tárgyi feltételrendszert - hogy az minden gyermek számára elősegítse az optimális fejlődési folyamatot.

A tolerancia, nyitottság, elfogadó, segítő, támogató attitűd, szeretetteljesség, következetesség kiemelten fontos. Az óvodapedagógus nevelő-fejlesztő munkája során vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességeit, tehetségét, fejlesztési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek nevelése során biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Célunk

- ◇ A gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése.
- ◇ Az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.

Hátrányos helyzetű gyermek: HH az, aki családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: HHH az a gyermek, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – a gyermek 3 éves korában

legfeljebb az általános iskola 8 évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen, HHH az a gyermek is, akit tartós nevelésbe vettek.

Veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlesztését gátolja vagy akadályozza.

Az óvodapedagógus gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatai

- Az óvodába járó gyermekek szociális, szociokulturális családi hátterének megismerése.
- Szükség szerint környezettanulmány készítése.
- Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermek helyzetének jelzése a gyermekvédelmi koordinátor részére.
- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, nevelése.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése a gyermekvédelmi koordinátornak és az óvodavezetőnek.

A gyermekvédelmi koordinátor feladata

- Szükség esetén családgondozói, védőnői segítség igénybevétele.
- A napi gondokkal küzdő családok tájékoztatása a támogatási lehetőségekről (ingyenes étkezés lehetősége, szociális segélyezés)
- Beszámoló készítése.
- Nyilvántartás vezetése.
- Az óvodapedagógusokkal napi kapcsolattartás.
- Családkonferenciákon – esetmegbeszéléseken való részvétel.

Az óvodavezető feladatai

Az óvodavezető köteles

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.
- törvények és rendeletek ismerete.
- óvodáztatási támogatással kapcsolatos feladatok ellátása.
- kapcsolattartás az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó ügyintézőjével.
- bizalomelvű kapcsolat kiépítése a családokkal.
- gyermekvédelmi koordinátor munkájának segítése.
- Családkonferenciákon – esetmegbeszéléseken való részvétel.

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált, inkluzív nevelése

Az óvoda alapító okiratába foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését vállaljuk fel.

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek óvodai nevelése, ellátása
(Szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével alátámasztottan a megismerő funkciók vagy viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása, amennyiben azok a többi gyermekkel együtt nevelhetők.

Célunk

- Harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyerekek között személyiségük különbözősége
- A SNI igényű gyermek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése
- A gyermekközösségbe csak olyan SNI-s gyermekek integrálhatók, akik a többiekkel együtt nevelhetők.
- Tehetséges gyermekek fejlődésének segítése.

Az integrált nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok

- Minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk a gyermekeknek képességeik fejlődéséhez, ismereteik bővítéséhez, személyiségük kibontakoztatásához.
- Az óvónőknek olyan befogadó csoportlégtér kell kialakítani, amelyben a gyermekek viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést.
- Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségben (tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítás)
- A SNI- gyermekek optimális nevelésének érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése.
- Az eredményesség, hatékonyság, szakszerűség érdekében együttműködés a szaksegítőkkel: logopédus, fejlesztőpedagógus, pszichológus.
- A fejlesztési feladatokat a nevelési tanácsadó által kiállított szakvélemény javaslataira építve az óvodában dolgozó fejlesztőpedagógusok végzik. (SNI- sajátos nevelési igényű, BTM – beilleszkedési – tanulási - magatartás zavar)
- A megismert lemaradás, fogyatékoság függvényében, szakmai kompetenciánk határain belül, fejlesztési terv készítése, megvalósítása, negyedévenkénti értékelése (fejlesztési napló).
- Óvodáskor végére a SNI gyermeket is jutassa el az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott minimális szintre: az alkalmazkodóképesség, akaraterő, együttműködés, önállóságra törekvés.
- Napi kapcsolattartás a gyógypedagógussal.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermek esetében együttműködés az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen járjanak óvodába.
- A közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják őket.
- Örömmel vesznek részt a fejlesztő foglalkozásokon.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek interkulturális nevelése

Alapelveink:

- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei a magyar gyermekkel azonos feltételek mellett veheti igénybe az óvodai nevelést. Biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.
- Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük.

A gyermekek interkulturális neveléséből adódó óvodapedagógusi feladatok

- felkészülés a gyermek fogadására
- ismerkedés a gyermek családjával, kultúrájával, vallásával, nemzetiségével kapcsolatos információk gyűjtése
- az érkező gyermek empátiás fogadása
- a gyermek érzelmi biztonságának megteremtése, a magyar nyelv elsajátításának segítése a játékon keresztül

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- szívesen jár óvodába
- a gyermekcsoport egyenrangú tagjának érzi magát
- szívesen játszik társaival, társai elfogadták, keresik társaságát
- megérti a magyar szavak jelentését, szavakat, tömondatokat képes magyarul kimondani

V. AZ ÓVODAI ÉLET SZERVEZÉSE

Az óvodában a nevelés a fenntartó által jóváhagyott helyi óvodai nevelési program alapján történik, a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodaigazgató dönt, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének, valamint a köznevelési törvényben meghatározott létszám figyelembevételével.

Szülői kérésre lehetőség nyílik a testvérek együttnevelésére is.

Csoportba soroláskor ügyelünk a nemek arányára, és a szülői igények szakmailag mérlegelt kielégítésére.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

1. Napirend, heti rend

A heti rend, napirend kialakítása a helyi adottságok, igények, lehetőségek, hagyományok figyelembevételével, a helyzethez rugalmasan alkalmazkodva történik.

A heti rendet befolyásoló tornaszoba – beosztást az óvodavezető-helyettes készíti el az óvónőkkel egyeztetve.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, a játék kitüntetett szerepe. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Nevelési programunk szemléletéből adódóan elsődlegesnek tartjuk a gyermek játékát, ezért a napirendben a legtöbb időt erre a tevékenységre fordítjuk. Mivel az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van, ezért a napirend kialakításánál ezt az időigényt is figyelembe vesszük. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, előszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

A napirend a maga rugalmas változásaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre.

A szeptember 01-től – május 31-ig terjedő időszak napirendjét is a fentiek szerint alakítja ki az óvónő.

A nyári időszakra (június 01-től – augusztus 31-ig) tartalmaz, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, gondosan megtervezett napirend szolgál.

Az év közben már kialakított szabályok, szokások megtartásával az óvodapedagógus a nyári élet tervezésénél lehetőséget ad a gyermekeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadon élvezze, közben legyen lehetősége változatos tevékenységekre, közvetve kompetenciáinak fejlesztésére.

Napirend szeptember 1-május 31.

Időkeret	Tevékenységek
5 ³⁰ -7 ⁰⁰	Gyermekek fogadása összevont csoportban, játék, szabadon választott tevékenység.
7 ⁰⁰ -8 ³⁰	Folyamatos reggeliztetés, tisztálkodás saját csoportban.
8 ³⁰ -11 ³⁰	Játék, kötött és kötetlen tevékenységek, mindennapos testnevelés, kirándulások, séták.
11 ³⁰ -12 ³⁰	Gondozási feladatok, naposi munka, ebéd, fogmosás, tisztálkodás.
12 ³⁰ -14 ¹⁵	Készülődés a pihenéshez, mese, pihenés, alvás.
14 ¹⁵ -15 ⁰⁰	Folyamatos ébredés, gondozási feladatok, uzsonna, játék.
15 ⁰⁰ -16 ³⁰	Összevont csoportban játék.

Nyári napirend

Időkeret	Tevékenységek
5 ³⁰ -8 ³⁰	Gyermekek fogadása összevont csoportban, játék, szabadon választott tevékenység. Folyamatos reggeliztetés, tisztálkodás.
8 ³⁰ -11 ³⁰	Játék, mozgásos és vizes tevékenységek, zuhanyzás.
11 ³⁰ -12 ³⁰	Gondozási feladatok, ebéd önkiszolgálással, fogmosás, tisztálkodás.
12 ³⁰ -16 ³⁰	Folyamatos ébredés, gondozási feladatok, uzsonna, játék.

2. Tevékenységi formák szervezésének jellemzői

Az óvodai tevékenységek megszervezésénél maximálisan biztosítjuk a gyermeki jogokat – vallási, nemzeti, etnikai – figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét. A program megvalósítása során az óvodáskorú gyermek fő tevékenységét, a játékot preferáljuk. A játékban megvalósíthatók a különböző helyi feladatok, amelyekhez az óvodapedagógusoknak megfelelő időt, helyet és eszközt kell biztosítani, valamint olyan légkört, ahol a gyermek felszabadultan tevékenykedhet és választhat a lehetőségek közül.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

Az óvodás gyermek számára a kötetlenség a legalkalmasabb foglalkozási forma, mely biztosítja számára a szabad játékot, a tevékenység szabad megválasztását.

Az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlesztéshez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét.

Az óvodapedagógustól tudatosságot, nagyfokú szervezési készséget, áttekintőképességet és kellő kreativitást igényel a kötetlen foglalkozási forma.

A tevékenységek közül a mozgásfejlesztést célzó testnevelés szervezése kötött foglalkozási formában történik:

- A mozgás baleseti forrás lehet, az óvónőtől fokozott figyelmet igényel.
- A testnevelési játékok sor- és csapatversenyei, a különböző fogó- és labdajátékok szervezése, lebonyolítása.
- A kötött foglalkozás is lehetőséget ad a differenciálásra, az egyéni fejlődési ütem figyelembevételére.

3. A gyermeki fejlődés nyomon követése - dokumentáció

Az óvoda nyilvántartja a gyermek óvodai fejlődésével kapcsolatos adatokat az Ovikréta rendszer segítségével: az óvodás gyermek fejlődését folyamatosan nyomon követjük és fél évente írásban rögzítjük. A szülőt folyamatosan tájékoztatjuk a gyermek fejlődéséről.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek, képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

A gyermek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltése kori nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

Gyógypedagógus által végzett felmérések elkészítése saját mérési eszközökkel.

A szakszolgálat által kiállított szakvélemény a gyermek írásos anyagához csatolandó.

Egyéni fejlesztési terv készül azoknak a gyermekeknek, akiknek a szakszolgálat által kiállított szakvéleményén ezt javasolják.

4. Az óvodai élet ünnepei

Hagyományos ünnepeink

- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Anyák napja – Évzáró – Nagycsoportosok búcsúztatása
- Gyermeknap
- Gyermekek születésnapja

Megemlékezés

- Március 15. – óvodai, községi
- Június 4. – Nemzeti összetartozás napja

Fontos, hogy az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapjaiból, mind külsőségeiben, mind belső tartalmukban. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események ünnepek, családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

Felkérés esetén részt veszünk a község kulturális eseményein.

5. Tehetséggondozás

A tehetséggondozó csoportok éves munkaterv alapján működnek. Óvodánkban a tehetséggondozás keretében Gyermekjóra, a környezet- és természetvédelmi témákkal kiemelten foglalkozó Kipp-Kopp csoport, valamint sakk működik /személyi és tárgyi feltételek függvényében/.

Szülői igény esetén helyet biztosítunk külsős sport és néptánc programoknak, valamint megszervezzük a vízhez szoktatást és az erdei óvodát.

6. Hitoktatás

Az óvoda **vallási és világnézeti** szempontból semleges.
A hitoktatás a törvényi előírásoknak megfelelően a szülői igényekre alapozva biztosított.

7. Pedagógiai munkánk dokumentumai

- Országos Nevelési Alapprogram (ONOAP)
- Panelkuckó Pedagógiai Program
- Ovikréta
- Szervezeti- és Működési Szabályzat (SZMSZ)
- Házi rend
- Továbbképzési terv
- Munkaterv
- Helyi kidolgozású pedagógiai innovációk:
 - Zöld Óvoda program
 - Játék és tanulás az iskolássá érés folyamatában.

VI. SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK

1. Személyi feltételek

- Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Óvodapedagógusaink elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
- Az óvodapedagógusi tevékenység és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul óvodai nevelésünk eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

2. Tárgyi feltételek

Óvodánk 7 vegyes csoportot működtető, 200 férőhelyes intézmény.

Az épület belső adottságai megfelelőek. Tárgyi eszközeinket és felszereléseinket folyamatosan bővítjük, korszerűsítjük.

Ehhez a költségvetés, az óvoda alapítványa és a nyertes pályázataink biztosítják a pénzügyi fedezetet.

Az óvoda épületét, udvarát, berendezését, oly módon alakítottuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelel testméreteiknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékokra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

A csoportszobáink tágasak, világosak, a tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon, és a gyermekek biztonságára figyelve helyezzük el.

A nevelési program végrehajtásához szükséges nevelő munkát segítő eszközökkel és felszerelésekkel rendelkezünk:

- önálló tornaszoba
- nevelői szoba
- logopédiai-fejlesztő szoba
- sószoba

A csoportokban megtalálható eszközök:

- hinta, guruló gúla, labdafüldető, tappancsok, ernyő, Wesco játékok

Játékaink korszerűek, fejlesztő hatásúak:

- Ravensburg, Lego, Logico, homok-víz asztalok, Mozgáskotta

Munkánk dokumentálásához rendelkezünk wifi hálózattal, laptop minden csoportban, lamináló géppel, projektorral, CD lejátszókkal.

Az udvari játékeszközök az EU-szabványnak megfelelnek:

- játékvár, hinták, homokozók, rugós játékok, napvitorlák, filagória, játszóház

Megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk az óvodai munkatársaknak.

VII. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Az alapelveinkkel összhangban, saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

Gyermekeink fejlesztését a szülők együttműködésével szeretnénk megvalósítani, melynek alapja a kölcsönös bizalom és tisztelet.

Az együttműködés formái:

- ❖ családlátogatás
- ❖ befogadás
- ❖ szülői értekezletek
- ❖ nyílt nap
- ❖ nyitott nap
- ❖ fogadó óra igény szerint

Családlátogatás – célja, hogy az óvodapedagógus megismerje a gyermeket közvetlen környezetében, felmérje helyét a családban, tájékozódjon a család nevelési elveiről, szokásairól. Az első családlátogatást még a gyermek kiscsoportos korában kell megszervezni. Családlátogatásra a szülővel történő előzetes egyeztetés után kerülhet sor.

Befogadás – beszoktatás – célja: a gyermek beilleszkedésének segítése.

Különbséget kell tennünk a családból, bölcsődéből vagy más közösségből érkező gyermekek között. A gyermekek befogadásának folyamata a családdal közösen fokozatosan történik.

A szülőket motiválni kell, hogy a gyermek érdekében éljenek a beszoktatás lehetőségével.

A közös programok, ünnepek célja, lehetőséget teremteni a család és az óvoda közötti kapcsolat kialakítására, elmélyítésére, egymás értékrendjének még jobb megismerésére, szemléletük formálására, nevelési elveik közelítésére.

Közös programok: kirándulások.

Kulturális események szervezése, látogatása.

Nyílt nap – célja, lehetőséget biztosítani a napi óvodai életbe való betekintésre.

Átélik a szabad játék készségekre, képességekre gyakorolt hatását, a gyermek kompetenciájának fejlődését.

Fogadó óra – célja, a szülők egyéni tájékoztatása, „problémák” megbeszélése, információk cseréje.

A fogadóórát a szülő és az óvodapedagógus egyaránt kezdeményezheti.

Szülői értekezlet – célja az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témák, feladatok, programok, esetleges problémák megbeszélése.

Szülői közösség

Csoportonként két-három fő képviseli a szülőket. A szülői közösség tagjai elnököt választanak maguk közül, éves munkatervet készítenek. A szülői közösség nyomon követheti a pedagógiai munka alakulását, a gyermeki jogok érvényesülését.

A gyermekek nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhetnek.

A szülői közösség elnöke tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestületi értekezleteken, ha a nevelőtestület a gyermekek nagyobb csoportját érintő kérdésben dönt.

A kapcsolatot a szülői közösséggel az óvoda vezetősége tartja.

Kapcsolattartás egyéb nevelési, oktatási, szakszolgálati, kulturális intézményekkel:

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez.

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Pedagógiai szakszolgálatok

- szakmai együttműködés
- szaktanácsadás
- gyermekek fejlettségi, pszichológiai, iskolaérettségi vizsgálata

Speciális Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság

-gyermekek fejlettségi vizsgálata

EGYMI- Bartos Sándor Általános Iskola

- szakmai együttműködés
- szaktanácsadás
- utazó gyógypedagógus

POK

- szaktanácsadás
- tanfelügyelet
- minősítés
- továbbképzések

Egészségügyi szakszolgálatok

- Gyermekorvos, fogorvos
- Védőnői hálózat:
 - közös programok
 - egészségügyi vizsgálatok
 - szakmai együttműködés a nevelőtestülettel és szülőkkel
 - Szociális- és Gyermekjóléti Gondozási Központ – Család és Gyermekjóléti Szolgálat
 - családkonferencia
 - esetmegbeszélések
 - szakmai együttműködés
 - szociális segítővel kapcsolattartás

Közművelődési intézmények

- Községi Ház – Könyvtár
 - ünnepek, ünnepélyek szervezése
 - jeles napokon részvétel
 - kiállítások megtekintése
 - könyvtárlátogatás, könyvtári foglalkozások
 - Színház, Bábszínház

Társintézmények

- Bölcsőde
 - intézményvezetők kapcsolattartása

- Iskola

Kapcsolattartás formái:

- Tanítónők hospitálása.
- Egymás munkájának megismerése kölcsönös hospitálással, az óvoda - iskola átmenet megkönnyítése érdekében.
- Szakmai tapasztalatcsere, a gyermek fejlettségének nyomon követése.
- Az óvodapedagógusok meglátogatják volt nagycsoportosaikat az iskolában.
- Az alapidokumentumok kölcsönös megismerése.
- Közös rendezvények szervezése – igény szerint
- A leendő első osztályok szervezésének segítése.

Fenntartó

- Az óvodavezető napi kapcsolatot tart a Polgármesterrel, jegyzővel, pénzügyi irodával.
- Részt vesz az önkormányzat testületi ülésein.
- Pedagógiai szakmai beszámoló készítése a Képviselő-testület részére tanév végén.

Környező települések óvodái

- kulturális és sport rendezvényeken való kölcsönös részvétel a gyermekekkel
- szakmai fórumokon, továbbképzéseken való részvétel

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – *lehetőségei szerint* – szakmai kapcsolatot tart fenn.

Panelkuckó Pedagógiai Program

Kapcsolataink minőségét, milyenségét a gyermekek érdeklődésének, életkori sajátosságainak és szakmaiságunk figyelembevételével határozzuk meg.

Legitimációs záradék

Egyetértését nyilvánította: Szülői Közösség

Dátum: Pétfürdő, 2025.08.22.

Készítette és elfogadta: a Panelkuckó Napközi Otthonos Óvoda nevelőtestülete

Dátum: Pétfürdő, 2025.08.22.

Érvényes rendelkezések

A helyi óvodai program érvényességi ideje: 2025. szeptember 1-től visszavonásig.

A helyi óvodai nevelési program nyilvánossága:

- Minden csoportban megtalálható

- 1 pl. óvodavezető irodájában

Módosítás lehetséges indokai

- törvényi előírás
- nevelőtestületi javaslat
- partneri igények változása

A program módosításához szükséges támogatottság

- a nevelőtestület kétharmados többségi szavazata
- 80 %-os szülői egyetértés

TARTALOM

AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI	1.
JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	2.
I. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	3.
II. HELYI ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAMUNK ALAPELVEI ÉS A FEJLESZTÉS CÉLJA	5.
Helyi nevelési programunk feladatrendszere	6.
III. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA	11.
1. Mindennapos mozgás	11.
2. Játék	13.
3. Verselés, mesélés	15.
4. Ének, zene, népi játék, tánc	16.
5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	18.
6. A külső világ tevékeny megismerése	19.
7. A külső világ mennyiségi és formai összefüggésének tevékeny megismerése	20.
8. Munkajellegű tevékenységek	22.
9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	23.
IV. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGE	26.
Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált, inkluzív nevelése	27.
A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek interkulturális nevelése	29.
V. AZ ÓVODAI ÉLET SZERVEZÉSE	29.
1. Napirend, hetirend	30.
2. Tevékenységi formák szervezésének jellemzői	31.
3. A gyermeki fejlődés nyomon követése	32.
4. Az óvodai élet ünnepei	32.
5. Tehetséggondozás	32.
6. Hitoktatás	33.
7. Pedagógiai munkánk dokumentumai	33.

TARTALOM

VI. SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK	33.
1. Személyi feltételek	33.
2. Tárgyi feltételek	33.
VII. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE	34.
EGYSÉGES SZERKEZETŰ ALAPÍTÓ OKIRAT	
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	

Véleményezésre jogosultak nyilatkozattétele

A **Szülői Közösség** képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a szülői közösség számára magasabb jogszabályban biztosított **véleményezési jog**, korlátozás nélkül **érvényesült a „Panelkuckó” Napköziotthonos Óvoda Pedagógiai Programjának** módosításával kapcsolatban.

Pétfürdő, 2025.08.27.

Szülői Közösség elnöke

PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA

„A „Panelkuckó” Napköziotthonos Óvoda nevelőtestülete, át nem ruházható jogkörében a **Pedagógiai Program módosítását 2025. év augusztus hó 27. napján tartott határozatképes ülésén 100%-os igenlő szavazattal a 100/2024. számú határozatával elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.**

Pétfürdő, 2025.08.27.

Némethné Tolnai Mónika
igazgató

**Panelkuckó Napköziotthonos Óvoda
Pedagógiai Program**

2025.

(módosított változat)

Intézmény OM azonosítója: 036801	Készítette: Némethné Tolnai Mónika igazgató
Legitimációs eljárás - Érvényességet igazoló aláírások	
.../2025. () határozatszámon elfogadta nevelőtestület nevében	Véleménynyilvánítók: szülői szervezet nevében
Hatályos a kihirdetés napjától:	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: www.panelovi.hu honlapon, valamint papír alapon az óvoda hivatalos helyiségében.	

A nevelőtestület a Panelkuckó Napköziotthonos Óvoda **Pedagógiai Programjának** módosítását megismerte, véleményezte.

A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmazott meg.

Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják:

Bogdányi Éva	
Borenich Balázs Istvánné	
Domina Anikó	
György Mónika	
Hajcsikné Kiss Andrea	
Horváth Zsuzsanna	
Kovacsik Edit	
Mártonné Varga Kinga	
Nagyné Keresztes Éva	
Nagyné Szigeti Mária	
Némethné Tolnai Mónika	
Pintér Mária	
Szőkéné Szilávik Szilvia	
Takács-Berta Viktória	
Vargáné Barsi Bernadett	